

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Wsparcie Przedsiębiorczości Społecznej w Europie **SES EU**

Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych

Lublin, 6 czerwca 2017r.

Dorota Ulikowska

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Wyzwania

- Brak systemowego podejścia do zamówień publicznych z klauzulami społecznymi
 - prymat ceny**
- Brak wiedzy sektora publicznego na temat zamówień społecznie odpowiedzialnych
 - przedsiębiorstw społecznych i ich znaczenia dla gospodarki**
- Słabość podmiotów ekonomii społecznej
 - niskie zdolności administracyjne**
 - standardy jakości**
 - innowacyjność**
- Brak bazy dobrych praktyk
 - punktów porad, wzorcowych dokumentów**
- Konieczność zwalczania uprzedzeń typu:
 - zrównoważone zamówienia są drogie**
 - niskiej jakości**
 - brak dostawców itd.**

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Definicja klauzuli społecznej

- **potoczne określenie wyjątków od ogólnych zasad i reguł udzielania zamówień publicznych**
- **umożliwia zastosowanie dodatkowych kryteriów wyboru wykonawcy z uwagi na ważne względy społeczne**
- **środki sektora publicznego, na zakup towarów i usług, mogą jednocześnie pomagać w osiągnięciu celów społecznych**

w UE:

- zwiększenie zatrudnienia os. zagrożonych wykluczeniem
- zapewnienie godnej pracy
- wspomaganie etycznego handlu
- wspieranie rozwoju sektora MŚP

w Polsce:

- osiągnięcie przez zamawiającego celów zatrudnieniowych
- wybór podmiotów zatrudniających osoby niepełnosprawne lub wykluczone z rynku pracy

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Rola klauzuli społecznej

- **Instrument polityki społecznej**

1

- **Wymagania zamawiającego**
o charakterze społecznym lub środowiskowym

2

- **WARUNEK** – zatrudnianie osób mających trudności z integracją społeczną lub zawodową

3

PZP dopuszcza możliwość, aby przy wyborze oferentów
– obok jakości i ceny –
kierować się także kwestiami społecznymi

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Możliwość zastosowania klauzul społecznych wynika wprost z dyrektyw unijnych:

- Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia 31 marca 2004 roku w sprawie koordynacji procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych
 - Dz. U. L 134 z 30.4.2004 ze zm.
- Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia 31 marca 2004 roku w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi
 - Dz. U. L 134 z 30.4.2004 ze zm.

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dorota Ulikowska

Dyrektywa 2004/18/WE

Parlamentu Europejskiego i Rady

z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi

Art. 19

Zamówienia zastrzeżone

Państwa Członkowskie mogą **zastrzec** prawo udziału w procedurach udzielania zamówień publicznych **zakładom pracy chronionej** lub przewidzieć możliwość realizacji takich zamówień w ramach programów pracy chronionej, **w których większość zaangażowanych pracowników stanowią osoby niepełnosprawne**, które ze względu na charakter lub stopień swojej niepełnosprawności nie mogą wykonywać swojej pracy w normalnych warunkach.

Ogłoszenie o zamówieniu powinno zawierać odniesienie do tego przepisu.

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi

Art. 26

*Instytucje zamawiające mogą określić warunki szczególne związane z realizacją zamówienia, pod warunkiem, że są one zgodne z przepisami prawnymi Wspólnoty oraz zostały wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacjach. **Warunki rządzące realizacją zamówienia mogą, w szczególności, dotyczyć względów społecznych i środowiskowych.***

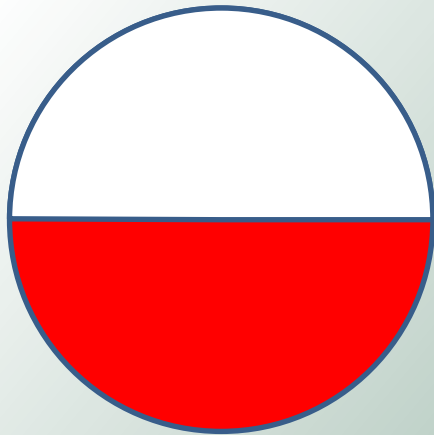
Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dorota Ulikowska

PRAWO POLSKIE

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Postanowienia dyrektywy zostały wprowadzone do polskiego porządku prawnego w ustawach:

Data wejścia w życie

16 lipca 2009 r.

- Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. nr 91, poz. 742)

22 grudnia 2009 r.

- Ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2009r. nr 206, poz. 1591)

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

FONDAZIONE I STUD

universidade de aveiro
theoria poiesis praxis

Zamówienia zastrzeżone

art. 22, ust. 2

Zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się **wyłącznie zakłady pracy chronionej** oraz **inni wykonawcy**, których działalność, lub działalność ich wyodrębnionych organizacyjnie jednostek, które będą realizowały zamówienie, **obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych**, w szczególności:

lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Klauzule społeczne

art. 29 ust. 4

Zamawiający może określić w opisie przedmiotu zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia, dotyczące **zatrudnienia osób**:

- a) bezrobotnych lub młodocianych w celu przygotowania zawodowego
 - o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
 - b) niepełnosprawnych
 - o których mowa w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
 - c) innych, niż określone w lit. a lub b
 - o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym
 - lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego
- c.d.n.

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dorota Ulikowska

**Klauzula
prozatrudnieniowa**
zachęca do zatrudniania
osób zagrożonych
wykluczeniem
zawodowym
i społecznym

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Klauzule społeczne

art. 36 ust. 2.

W przypadku gdy przepisy ustawy nie stanowią inaczej, SIWZ zawiera również: (...) **pkt 9)** jeżeli zamawiający przewiduje wymagania, o których mowa w art. 29 ust. 4, musi określić **w szczególności**:

- **liczbę osób**, o których mowa w art. 29 ust. 4 pkt 1,
 - bezrobotni
 - np. • młodociani
 - bezdomni
 - uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających
- **niepełnosprawni**
 - chorzy psychicznie
 - uchodźcy
- **okres wymaganego zatrudnienia tych osób**
 - sposób dokumentowania zatrudnienia tych osób
- **uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli** spełniania przez wykonawcę ww. wymagań
 - oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dorota Ulikowska

Dokument pomocniczy

Zalecenia

Rady Ministrów

w sprawie uwzględniania

przez administrację rządową aspektów społecznych

w zamówieniach publicznych

dotyczące stosowania „klauzul społecznych”

z dnia 29 marca 2017 r.

– dostępne na stronie <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy>

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Co to oznacza?

Wymagania o charakterze zatrudnieniowym

Możemy wprowadzić wymóg zatrudnienia przez wykonawcę następujących grup:

osób bezrobotnych –

- osoby spełniające przesłanki art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

młodych w celu przygotowania zawodowego –

- zgodnie z działem IX Kodeksu pracy - pracowników, którzy ukończyli 16 lat, a nie przekroczyli 18 lat i nie posiadają kwalifikacji zawodowych.

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Co to oznacza?

Wymagania o charakterze zatrudnieniowym

osób niepełnosprawnych –

- osoby spełniające przesłanki uzyskania statusu niepełnosprawności, określone ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

osób określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym –

- osoby nie będące bezrobotnymi lub niepełnosprawnymi, które zostały wymienione w art. 1 ust 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym

(nast. slajd)

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Osoby wymienione w przepisach o zatrudnieniu socjalnym:

- **bezdumni** realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej
- **uzależnieni od alkoholu**, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego
- **uzależnieni od narkotyków** lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej
- **chorzy psychicznie**, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego
- **zwalniani z zakładów karnych**, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej
- **uchodźcy** realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Zasada konkurencyjności

- Zasada konkurencyjności dotyczy realizacji zamówień nie przekraczających wyrażoną w złotych równowartość kwoty **30 tys. euro** wykonywanych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą
 - zamawiający powinien wysłać **zapytanie ofertowe do co najmniej trzech** potencjalnych wykonawców
- Beneficjent może wprowadzić w zapytaniu ofertowym wymagania dotyczące zatrudnienia osób niepełnosprawnych, bezrobotnych lub osób, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym
 - kryterium może dotyczyć również wyboru ofert tylko złożonych przez **podmioty ekonomii społecznej**

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dorota Ulikowska

KORZYŚCI ZE STOSOWANIA KLAUZUL SPOŁECZNYCH

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dorota Ulikowska

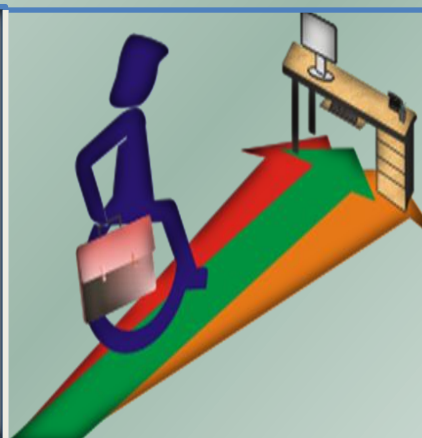
Wsparcie podmiotów zatrudniających osoby niepełnosprawne

dotyczy
zakładów pracy
chronionej,
spółdzielni
socjalnych,
spółdzielni
inwalidów, itp.

klauzula zastrzeżona
służy
podtrzymywaniu
zatrudnienia osób
niepełno-sprawnych

nie wymusza
dodatkowego
zatrudnienia osób
niepełno-sprawnych

nie wymaga,
aby osoby
niepełnosprawne -
zatrudnione przez
wykonawcę -
wykonywały to
zamówienie

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Stymulowanie zatrudnienia osób w trudnej sytuacji na rynku pracy

zachęca
pracodawców do
zatrudniania tych
osób przy realizacji
zamówień
publicznych

(art. 29 ust. 4 pkt 1 PZP)

klauzula
prozatrudnieniowa
wymaga
zatrudnienia osoby
zagrożonej
wykluczeniem do
wykonania
zamówienia
publicznego

zamawiający
określa
- do jakich grup
mają należeć
osoby zatrudnione
- oraz jaka ma być
ich liczba

zamawiający może
stosować klauzulę
selektywnie
i koncentrować ją
na osobach,
których sytuacja
jest najtrudniejsza

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Klauzule pro-społeczne

KRYTERIUM	Klauzula podmiotowa	Klauzula przedmiotowa
Podstawa prawna	art 22.ust. 2 PZP	art 29. ust 4 PZP
Charakterystyka	pozwała na wprowadzenie dodatkowego warunku udziału w postępowaniu	umożliwia wprowadzenie stosownych wymogów dotyczących realizacji zamówienia
Przykład	obowiązek zatrudniania min. 30% osób zatrudnionych przez zakłady pracy chronionej lub wykonawców albo ich jednostki	<ul style="list-style-type: none">• z jakich grup mają wywodzić się osoby wykluczone<ul style="list-style-type: none">○ które ma zatrudnić wykonawca• ile tych osób ma być zatrudnionych przy realizacji zamówienia
WAŻNE	wymóg zatrudniania ww. osób musi być spełniony wyłącznie „ <i>najpóźniej w dniu, w którym upływa termin składania ofert</i> ”, co zamawiającemu nie daje gwarancji dalszego zatrudniania tych osób po otwarciu ofert lub wygraniu przetargu przez wykonawcę	umowne zobowiązanie wykonawcy w zakresie potencjału technicznego, finansowego czy kadrowego, przy zastosowaniu klauzuli (najczęściej zatrudniane są osoby bezrobotne oraz osoby niepełnosprawne)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dorota Ulikowska

Klauzule społeczne

wspieranie podmiotów ekonomii społecznej

WAŻNE

**Nie ma możliwości podmiotowego zaadresowania klauzul
i skierowania ich wyłącznie do PES
Ograniczałoby to zasadę konkurencyjności**

**Klauzule społeczne
ułatwiają dostęp do zamówień
Zamawiającego nadal obowiązuje
stosowanie (do wyboru wykonawcy)**

- kryterium ceny oraz
- jakości wykonania zamówienia

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Klauzule społeczne - ważne dla zamawiającego

Zamawiający musi wiedzieć:

- jakie są możliwości zatrudnieniowe przedsiębiorstw społecznych
- w jakich usługach (dostawach) PES się specjalizują

Pozwala to zamawiającemu określić realnie:

- ile osób i z jakich grup zagrożonych wykluczeniem społecznym może uwzględnić w klauzulach społecznych
- w jakich obszarach można uwzględnić klauzule społeczne
 - biorąc pod uwagę ofertę przedsiębiorstw społecznych

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

**Zamawiający nie może zamknąć postępowania
wyłącznie do podmiotów działających na lokalnym rynku**

Klauzule społeczne - ważne dla PES

PES ubiegając się o zamówienie publiczne:

- mogą rywalizować ceną i jakością z innymi podmiotami
 - w tym także rynkowymi
- klauzule społeczne wyrównują szanse PES
 - ale nie zwalniają ich z konieczności dbania o jakość i cenę
- mogą prowadzić działalność gospodarczą
 - realizacja zamówień publicznych to okazja do zdobycia doświadczeń biznesowych i rozwoju potencjału PES
- ale jednocześnie realizować swoją działalność społeczną
 - integracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem
- możliwość pokazania się, jako solidnego partnera dla samorządu

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Klauzule społeczne **ważne dla samorządu**

PES jako realizatorzy zamówień publicznych z klauzulami społecznymi **mają 2 atuty**

większość PES nastawionych jest na integrację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem

- a więc w pełni realizuje zatrudnieniowy cel klauzul społecznych

kwalifikacje + doświadczenie = zatrudnienie

PES dają potencjalnie znacznie większe szanse na trwałą integrację zawodową i zatrudnienie osób wykluczonych, niż inne podmioty

- trwające także po zakończeniu realizacji zamówienia

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Szanse upowszechniania klauzul społecznych

Komisja Europejska

- **poszerzenie i wzmocnienie** stosowania klauzul społecznych, jako instrumentu:
 - stymulującego zatrudnienie w czasach kryzysu gospodarczego
 - wspierającego przedsiębiorczość społeczną
- Komisja przygotowała propozycje zmian w dyrektywach dotyczących zamówień publicznych
 - możliwość poszerzenia stosowania klauzuli zastrzeżonej na inne grupy osób w trudnej sytuacji na rynku pracy

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Szanse upowszechniania klauzul społecznych

Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej

- **upowszechnianie** klauzul społecznych jako instrumentu
 - wspierającego zatrudnienie
 - stymulującego rozwój ekonomii społecznej
- w projekcie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2020 roku proponowane są działania służące upowszechnianiu klauzul społecznych
 - podobnie, w wielu regionalnych programach rozwoju ekonomii społecznej

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Szanse upowszechniania klauzul społecznych

Urząd Zamówień Publicznych

- w planach działań na najbliższe lata przewidział **szkolenia dla zamawiających**
 - w zakresie stosowania klauzul społecznych

Ekonomia społeczna oraz JST

- **zainteresowane są wykorzystaniem klauzul**
 - jako instrumentu prozatrudnieniowego i wspierającego rozwój PES

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Prelegent DOROTA ULIKOWSKA

Kontakt:

512 267 955

dorota@ulikowska.pl

www.ulikowska.pl

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Poniższa publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. - 2014-1-PL01-KA202-003633

